

RP 65/2009 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om strukturstöd till jordbruket ändras. Vissa preciseringar föreslås i de frister som ingår i stödvillkoren. Det föreslås att tiden för att genomföra bygginvesteringar i vissa fall ska räknas från det att det tillståndsbeslut som behövs för byggandet vinner laga kraft. Det föreslås också att den frist som satts ut för att

lyfta räntestödslån i anslutning till startstöd till unga jordbrukare förlängs så att den motsvarar den frist som satts ut för sökanden att uppfylla kravet på yrkesskicklighet. Dessutom föreslås det att en bestämmelse om utbetalning av tilläggsbidrag fogas till lagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om strukturstöd till jordbruket (1476/2007), nedan *strukturstödslagen*, trädde i kraft den 1 januari 2008. Syftet med lagen är att i enlighet med principerna för hållbar utveckling utveckla jordbrukets verksamhetsförutsättningar och konkurrenskraft genom att främja jordbruksproduktionens effektivitet och kvalitet. Med stöd av lagen har man infört sådant startstöd till unga jordbrukare och investeringsstöd för gårdsbruk inom vissa produktionsgrenar som ingår i programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland, vilket delvis finansieras av Europeiska gemenskapen, samt sådant investeringsstöd som helt finansieras med nationella medel.

Enligt 30 § i strukturstödslagen kan en frist sättas ut för ansökan. Det har varit möjligt att ansöka om startstöd till unga jordbrukare sedan den 12 maj 2008. Ansökan om stöd får göras kontinuerligt. Ansökan om investeringsstöd för gårdsbruk har hittills varit möjlig tre gånger. Ansökan om investeringsstöd för vissa objekt blev första gången möjlig den 30 juni 2008. Den egentliga och omfattande ansökningsomgången för objekt för investeringsstödet inleddes i oktober 2008 och följande omgång var i februari 2009. På så sätt

finns det tills vidare ganska lite erfarenhet av tillämpningen av strukturstödslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Det har framkommit vissa behov av preciseringar, vilka har upptäckts i samband med genomförandet av stödsystemet. Förslag som gäller dessa ingår i denna proposition. Propositionen innehåller dock inga förslag om ändring av grunderna för stödsystemet och villkoren för beviljande av stöd. I samband med att riksdagen antog strukturstödslagen (RSv 121/2007 rd) förutsatte den att effekterna av lagen följs och att jord- och skogsbruksutskottet får en utredning om utfallet före utgången av 2009. När denna utredning blir färdig kommer man att i sin helhet granska hur väl grunderna för stödsystemet och villkoren för beviljande av stöd fungerar.

Bestämmelser om tiden för genomförande av åtgärder som stöds finns i 19 §. Enligt paragrafens 1 mom. ska en åtgärd som stöds genomföras inom två år efter det att stödet har beviljats. Om det sätt på vilket åtgärden genomförs eller åtgärdens art så kräver, kan en kortare frist föreskrivas genom förordning av statsrådet. Arbets- och näringscentralen kan på ansökan som har gjorts innan fristen gått ut förlänga fristen, om genomförandet av åtgärden har inletts inom den ursprungliga fristen och det finns något godtagbart skäl för

en förlängning. Villkoret att en åtgärd ska inledas inom den ursprungliga fristen kan leda till problem om inledandet av åtgärden kräver ett lagakraftvunnet bygglov eller åtgärdsstillstånd och behandlingen av besvär om detta ärende hos olika rättsinstanser drar ut på tiden.

Enligt 144 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) får byggande i regel inte inledas innan beslutet om bygglov har vunnit laga kraft. Tillstånd att påbörja arbeten kan ges om sökanden ställer godtagbar säkerhet för ersättande av de olägenheter, skador och kostnader som upphävandet eller en ändring av beslutet kan försäkra. Säkerhetsbeloppet prövas av tillståndsmyndigheten.

Enligt 134 § 5 mom. i markanvändnings- och bygglagen kan behandlingen av ett bygglovsärende uppskjutas till dess att ett miljötillståndsärende har avgjorts. Den som ansöker om investeringsstöd för gårdsbruk ska emellertid för att stöd ska kunna beviljas lägga fram ett bygglov eller åtgärdsstillstånd och vid behov ett miljötillstånd. På så sätt måste ett ärende som gäller bygglov, åtgärdsstillstånd eller miljötillstånd redan ha avgjorts av tillståndsmyndigheten när beslutet om stöd ska fattas. Om tillståndet inte har vunnit laga kraft kan stödbeslutet enligt 33 § 3 mom. i strukturstödslagen göras villkorligt, så att beslutet förfaller om stödtagaren inte inom den utsatta fristen uppvisar ett lagakraftvunnet tillstånd som gör det möjligt att genomföra åtgärden i enlighet med stödbeslutet.

Besvär om miljötillstånd som anhängiggjorts hindrar inte i sig att byggande inleds. En byggnad kan dock inte godkännas för användning om inte det miljötillstånd som behövs har vunnit laga kraft. Om besvär lämnas in om ett miljötillståndsbeslut, kan behandlingen av det hos olika rättsinstanser pågå till och med flera år. Detta påverkar dock inte stödtagarens möjligheter att inleda genomförandet av bygginvesteringen på samma sätt som när det gäller anhängiggjorda besvär om bygglov eller åtgärdsstillstånd. På så sätt bör den ursprungliga fristen för en bygginvestering inom vilken genomförandet ska ha inletts räknas från den tidpunkt då bygglovet eller åtgärdsstillståndet har vunnit laga kraft och det är möjligt för stödtagaren att inleda byggandet. I de fall där sökanden har lagt fram

ett lagakraftvunnet bygglov eller åtgärdsstillstånd för stödbeslutet, men besvär om miljötillståndet har anhängiggjorts, räknas dock tiden för när åtgärden ska ha genomförts enligt huvudregeln från det att stödbeslutet fattades.

Det föreslås att 19 § 1 mom. i lagen ändras så att den frist som sätts ut för genomförandet av en bygginvestering räknas från det att ett tillståndsbeslut efter vilket byggandet kan inledas har vunnit laga kraft. Det är nödvändigt att gå till väga på detta sätt om stödtagaren inte har lagt fram något lagakraftvunnet bygglov eller åtgärdsstillstånd för beviljandet av stöd, och stödbeslutet har fattats på det villkoret att ett lagakraftvunnet tillstånd läggs fram inom den utsatta fristen. Den frist som ingår i stödbeslutet är en separat administrativ frist i förhållande till den frist som satts ut för genomförandet av åtgärden. Det föreslås att den frist som satts ut för genomförandet av åtgärden räknas från den tidpunkt då stödtagaren har en faktisk möjlighet att börja genomföra bygginvesteringen utan att det kräver att en säkerhet ges. Fristen räknas från det att beslutet om bygglov eller åtgärdsstillstånd har vunnit laga kraft.

I lagens 24 § föreskrivs det om villkoren för att få lyfta räntestödslån. Enligt den gällande bestämmelsen får lånet lyftas i högst två poster. Räntestödslån som beviljats för en bygginvestering får dock lyftas i högst fem poster. Enligt paragrafens 2 mom. måste räntestödslånets sista post lyftas inom tre månader efter den frist som satts ut för genomförandet av den åtgärd som stöds. Åtgärden ska i regel genomföras inom två år efter det att stödet har beviljats. Den som får startstöd till unga jordbrukare ska dock etablera jordbruket och börja bedriva produktionsverksamhet senast inom ett år efter det att stödet har beviljats. Med andra ord ska räntestödslån i anslutning till startstöd till unga jordbrukare ha lyfts i sin helhet senast ett år och tre månader efter det att stödet beviljades.

Det föreslås att fristen i 2 mom. för att lyfta lånets sista post förlängs så att posten ska lyftas inom fem månader från det att fristen för genomförande av åtgärden har löpt ut. För att låneposter ska få lyftas krävs det enligt 38 § tillstånd att lyfta lån. Den period på tre månader som ska räknas förutom tiden för genomförande av åtgärden har i praktiken an-

setts vara för kort med tanke på den tid som behövs för att behandla ett tillstånd att lyfta lån.

Dessutom kommer denna frist för att lyfta lånets sista post i framtiden att medföra problem när vissa bestämmelser om startstöd till unga jordbrukare ska tillämpas. I regel ska kravet på yrkesskicklighet uppfyllas i samband med att stödet beviljas. Enligt 8 § 3 mom. i lagen kan stöd emellertid beviljas den som ansöker om startstöd till unga jordbrukare om han eller hon förbinder sig att uppfylla kravet inom 36 månader efter det att stödet har beviljats. För att lån ska få lyftas krävs det tillstånd att lyfta lån. Villkoret för att tillstånd att lyfta lån ska beviljas är när det gäller startstödet sista post att kravet på stödtagarens yrkesskicklighet uppfylls. Den sista posten ska lyftas inom ett år och tre månader efter det att stödet har beviljats. Tillämpningen av fristen för att lyfta lån leder i praktiken till att den som får startstöd till unga jordbrukare inom 15 månader efter det att stödet har beviljats ska uppfylla kravet på yrkesskicklighet för att kunna lyfta lånet till fullt belopp. Det föreslås att denna konflikt mellan olika frister avlägsnas genom en förlängning av den frist som satts ut för att lyfta lånets sista post i fall där startstöd har beviljats på basis av en sådan förbindelse som avses i 8 § 3 mom. i lagen. Enligt den föreslagna bestämmelsen måste lånets sista post i sådana fall lyftas inom fem månader efter det att den frist på 36 månader som satts ut för uppfyllandet av förbindelsen har löpt ut. På så sätt kräver lyftandet av lånets andra post även i fortsättningen att kravet på yrkesskicklighet uppfylls.

Det föreslås att en ny 36 a § fogas till lagen. Syftet är att göra det möjligt att betala ut en extra understödspost efter det att startstödet och investeringsstödet egentliga poster har betalats. Det är fråga om understöd som betalas utöver de poster som avses i 35 § 1 mom. och 36 § 2 mom. i lagen och för vilka villkoren och förfarandena för utbetalning skiljer sig från villkoren och förfarandena för de egentliga understödsposterna. De egentliga understödsposterna betalas så att den sista posten för startstödet betalas inom en viss tid efter det att en utredning om att kravet på yrkesskicklighet har uppfyllts har lämnats in,

och investeringsstödet sista post betalas efter det att investeringen har genomförts och en utredning om genomförandet har lämnats in. I vissa fall är det ändamålsenligt att betala understödet i efterskott i poster som man inte behöver ansöka om särskilt. Här är det närmast fråga om situationer där utredningen av de kostnader som betalats och som ska godkännas görs redan i samband med den sista egentliga betalningsposten och där understöd, bland annat på basis av gemenskapslagstiftningen, har beviljats till ett högre belopp jämfört med det normala stödbeloppet eller den normala stödnivån. Förfarandet motsvarar det förfarande som tillämpades under programperioden 2000—2006, då en del av understödet betalades som tilläggsbidrag bland annat i samband med betalningen av stöd enligt artikel 141 i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen.

Det föreslås att närmare bestämmelser om villkoren och tidpunkten för utbetalning av tilläggsbidrag kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning föreskrivs det om situationer då en höjning betalas som tilläggsbidrag och om tidpunkten för betalningen. Tilläggsbidrag betalas till exempel då stöd i enlighet med gemenskapslagstiftningen beviljas till ett högre belopp för investeringar som genomförs av en ung jordbrukare. Tidpunkten för betalningen binds till betalningen av den sista egentliga bidragsposten.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inga konsekvenser för statsbudgeten i form av ökade utgifter för staten. Bestämmelsen om tilläggsbidrag har ingen inverkan på beloppet av det stöd som beviljas, utan det är fråga om betalning av en stödpost på villkor som avviker från villkoren för de egentliga bidragsposterna och om tidpunkten för betalningen.

När tiden för att genomföra en bygginvestering i vissa fall räknas från det att bygglov eller åtgärdstillståndet vunnit laga kraft, betyder det att stödvillkoren mildras i de fall där besvär om ett tillstånd hindrar att en åtgärd inleds inom den frist som satts ut enligt huvudregeln och som räknas från stödbeslutet.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet. Utlåtande om propositionen har begärts hos finansministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringscentralerna, Landsbygdsverket, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt. Den föreslagna lagen tillämpas i princip på stödansökningar som blivit anhängiggjorda efter det att lagen trädde i kraft. Lagens 24 § 2 mom. tillämpas dock även på räntestödslån för vilka stödbeslutet har fattats efter det att lagändringen trädde i kraft. Innehållet i bestämmelsen ska rätta till den uppenbara konflikt som finns i anslutning till fristerna för startstöd till unga jordbrukare.

Konflikten har ännu inte påverkat redan beviljade räntestödslån, eftersom bestämmelserna om räntestöd som finns i statsrådets förordning om investeringsstöd för gårdsbruk och om startstöd till unga jordbrukare (299/2008) trädde i kraft den 12 maj 2008, varefter det blev möjligt att ansöka om räntestöd för räntestödslån. På så sätt har en sådan situation ännu inte uppstått där en frist på ett år och tre månader, som gäller startstöd till unga jordbrukare och som satts ut för lyftandet av ett räntestödslåns sista post, skulle ha lett till förlust av rättigheter. Om bestämmelsen tillämpas retroaktivt försätter det inte stödtagarna i ojämlig ställning, utan alla som får startstöd till unga jordbrukare kan efter det att den föreslagna lagen har trätt i kraft dra nytta av möjligheten att uppfylla kraven på yrkesskicklighet inom 36 månader efter det att stödet har beviljats, utan att det inverkar på lyftandet av räntestödslånet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***Lag****om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2007 om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 19 §
1 mom. och 24 § 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 36 a § som följer:

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

24 §

Lyftande av räntestödslån

Räntestödslånet eller dess första post måste lyftas inom den frist som nämns i 19 §. Om räntestöd har beviljats för en bygginvestering

får räntestödets sista post inte lyftas förrän hela bygginvesteringen har genomförts i enlighet med stödbeslutet. Räntestödslånets sista post måste lyftas inom fem månader efter att den i ovan nämnda paragraf avsedda fristen har löpt ut. Om räntestöd har beviljats för etablering av jordbruk på basis av en sådan förbindelse som avses i 8 § 3 mom., måste räntestödslånets sista post lyftas inom fem månader efter att den frist som satts ut för uppfyllande av förbindelsen har löpt ut.

36 a §

Utbetalning av tilläggsbidrag i vissa fall

Utöver vad som bestäms i 35 och 36 § kan understöd betalas som tilläggsbidrag efter det att den åtgärd som stöds har genomförts, om detta är ändamålsenligt med tanke på finansieringen av åtgärden. Ett villkor för utbetalning av tilläggsbidrag är att de understödsposter som avses i de nämnda paragraferna är betalda. Tilläggsbidrag betalas utan särskild ansökan.

Närmare bestämmelser om villkoren och tidpunkten för utbetalning av tilläggsbidrag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 200 .

På stödansökningar som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Lagens 24 § 2 mom. tillämpas dock på räntestödslån för vilka stödbeslutet har fattats den 1 januari 2008 eller senare.

Helsingfors den 8 maj 2009

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av lagen om strukturstöd till jordbruket

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 28 december 2007 om strukturstöd till jordbruket (1476/2007) 19 §
1 mom. och 24 § 2 mom. samt
fogas till lagen en ny 36 a § som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

19 §

19 §

Tiden för genomförande av åtgärder

Tiden för genomförande av åtgärder

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

En åtgärd som stöds ska i sin helhet genomföras inom två år efter att stödet beviljats. En kortare frist kan dock sättas ut för genomförandet av åtgärden, om detta är motiverat med hänsyn till det sätt på vilket åtgärden genomförs eller verksamhetens art. *Om stöd för en bygginvestering har beviljats på basis av ett sådant tillstånd enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) som inte har vunnit laga kraft, ska fristen räknas från den tidpunkt då tillståndsbeslutet har vunnit laga kraft.* Om stöd för anskaffning av lösöre har beviljats i samband med en bygginvestering och anskaffningen inte kan göras innan bygginvesteringen slutförts, ska fristen räknas från det att bygginvesteringen är slutförd.

24 §

24 §

Lyftande av räntestödslån

Lyftande av räntestödslån

Räntestödslånet eller dess första post måste lyftas inom den frist som nämns i 19 §. Om räntestöd har beviljats för en bygginvestering får räntestödets sista post inte lyftas förrän hela bygginvesteringen har genomförts i enlighet med stödbeslutet. Räntestödslånets sista post måste lyftas inom tre månader efter den i 19 § nämnda fristen.

Räntestödslånet eller dess första post måste lyftas inom den frist som nämns i 19 §. Om räntestöd har beviljats för en bygginvestering får räntestödets sista post inte lyftas förrän hela bygginvesteringen har genomförts i enlighet med stödbeslutet. *Räntestödslånets sista post måste lyftas inom fem månader efter att den i ovan nämnda paragraf avsedda fristen har löpt ut. Om räntestöd har beviljats*

för etablering av jordbruk på basis av en sådan förbindelse som avses i 8 § 3 mom., måste räntestödslånets sista post lyftas inom fem månader efter att den frist som satts ut för uppfyllande av förbindelsen har löpt ut.

36 a §

Utbetalning av tilläggsbidrag i vissa fall

Utöver vad som bestäms i 35 och 36 § kan understöd betalas som tilläggsbidrag efter det att den åtgärd som stöds har genomförts, om detta är ändamålsenligt med tanke på finansieringen av åtgärden. Ett villkor för utbetalning av tilläggsbidrag är att de understödsposter som avses i de nämnda paragraferna är betalda. Tilläggsbidrag betalas utan särskild ansökan.

Närmare bestämmelser om villkoren och tidpunkten för utbetalning av tilläggsbidrag kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 200 .

På stödansökningar som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Lagens 24 § 2 mom. tillämpas dock på räntestödslån för vilka stödbeslutet har fattats den 1 januari 2008 eller senare.
